

Arbetsplan

Läsåret 2021-2022

Strandnäs skola

Fastställd av bildningsnämnden 16.06.2021, 55 §

Mikael Rosbäck

Bildningschef

1. Inledning.....	0
<i>Stadsstyrelsen mål för mandatperioden.....</i>	<i>1</i>
<i>Bildningsnämndens verksamhetsidé - Grundskola</i>	<i>1</i>
<i>Bildningsnämndens verksamhetsidé - Fritidshemmen</i>	<i>1</i>
<i>Bildningsnämndens mål för 2021–2022</i>	<i>1</i>
2. Verksamhetsidé och värdegrund – Strandnäs skola	2
3. Målsättningar för läsåret – Strandnäs skola	3
4. Skolvisa uppgifter	4
4.1. <i>Elevantal och klasser</i>	<i>4</i>
4.2. <i>Ledning, lärare och personal</i>	<i>5</i>
4.3. <i>Läsårets och skoldagens arbetstider</i>	<i>6</i>
5. Trivselstadga.....	7
5.1. <i>Strandnäs skolas ordnings- och trivselregler</i>	<i>8</i>
5.2. <i>Kriterier för ansvar och samarbete.....</i>	<i>9</i>
6. Undervisningsarrangemang	10
6.1. <i>Tema- och projektverksamhet.....</i>	<i>10</i>
6.1.1. <i>Årsklockan</i>	<i>11</i>
6.2. <i>Undervisning utanför skolan.....</i>	<i>12</i>
6.3. <i>Helhetsskapande undervisningsarrangemang</i>	<i>13</i>
6.4. <i>Särskilda undervisningsarrangemang</i>	<i>14</i>
6.5. <i>Flexibel undervisning</i>	<i>15</i>
6.6. <i>Undervisning i särskilda situationer.....</i>	<i>15</i>
6.7. <i>Distansundervisning</i>	<i>16</i>
6.8. <i>Skolbibliotek.....</i>	<i>17</i>
7. Stöd för lärande och skolgång.....	18
7.1. <i>Allmänpedagogiskt stöd.....</i>	<i>18</i>
7.2. <i>Specialpedagogiskt stöd</i>	<i>18</i>
7.3. <i>Mångprofessionellt stöd.....</i>	<i>19</i>
7.4. <i>Studios</i>	<i>20</i>
8. Elevrådsarbete och elevdelaktighet	21
9. Timfördelning	22
9.1. <i>Information om tillvalsämnen</i>	<i>24</i>

10. Kursplaner tillvalsämnen	25
10.1 Årskurs 7: tillvalsämne mot A2-språk	25
10.1.1 Engelska.....	25
10.1.2 Allmänna linjen.....	26
10.2 Årskurs 7: tillvalsämne mot B1-språk	27
10.2.1 Idrott	27
10.2.2 Musik.....	28
10.2.3 Bildkonst.....	29
10.3 Årskurs 8 och 9: tillvalsämne mot A2 språk.....	30
10.3.1 Vetenskap.....	30
10.3.2 Kommunikation	32
10.3.3 Allmänna linjen.....	33
10.4 Årskurs 8 och 9: tillvalsämnen mot B1-språk.....	34
10.4.1 Konstruktörerna	34
10.4.2 Formgivarna	35
10.4.3 Musikerna.....	37
10.4.4 Programmerarna	38
10.4.5 Friskusarna	42
10.4.6 Kockarna.....	43
Bilaga 1 – Lärare och personal.....	44
Bilaga 2 – Strandnäs skolas förväntansdokument	46
Bilaga 3 - Samarbete med barnomsorgen.....	47
Överföringsrutiner	47
Bilaga 4 – Åtgärdstrappan i Strandnäs skola.....	49

1. Inledning

I enlighet 12 § del III i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola ska alla grundskolor på Åland göra upp en arbetsplan inför varje läsår. I arbetsplanen ska innehållet för skolans undervisning och fostran preciseras och tydliggöras samt de metoder skolan använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen, förordningen och läroplanen beskrivas. Arbetsplanen sammanställs av rektorn eller föreståndaren i samråd med lärarna och den ska godkännas av den ansvariga nämnden i kommunen och tillställas landskapsregeringen för kännedom. Elevrådet ska få ta del av arbetsplanen och övriga planer och dokument innan de godkänns och få möjlighet att påverka de delar som direkt berör deras vardag.

I enlighet med ÅLp21 ska följande ingå i arbetsplanen:

- Beskrivning av skolans verksamhetsidé och värderingar
- Målsättningar för läsåret
- Trivselstadga (ordningsregler och kriterier för ansvar och samarbete)
- Förtydligande av skolspecifika undervisningsarrangemang under det kommande läsåret
- Beskrivning över hur helhetsskapande undervisning kommer att genomföras
- Beskrivning av distansundervisning
- Beskrivning av elevrådsarbete och elevers delaktighet
- Skolans timfördelning (enligt LR:s mall)
- Språkprogram
- Kursplaner för tillvalsämnen (enligt LR:s mall)
- Kontaktuppgifter och läraruppgifter

Följande ska vara digitalt tillgängligt på kommunens eller skolans hemsida eller liknande och uppdateras årligen:

- Elevhälsoplan (beslut nr 29 U2, ÅLR2021/837)
- Antimobbningsplan där förebyggande arbete mot mobbning ingår samt en beskrivning över hur arbetsgången går till vid eventuell mobbning/kränkning och en årsuppdaterad ansvarsfördelning i arbetsgången.
- Likabehandlingsplan
- ANDTS-plan (beslut nr 29 U2, ÅLR2019/31)
- Plan för hur samarbetet och övergången från barnomsorg till skola organiseras
- Plan för fostrande samtal och disciplinära åtgärder (beslut nr 30 U2, ÅLR2021/434)

Stadsstyrelsen mål för mandatperioden

Staden skapar förutsättningar för trygghet, god hälsa och välbefinnande med utvecklingsfokus på barn och unga.

Bildningsnämndens verksamhetsidé - Grundskola

Grundskolan ska ge en god allmänbildande grund för fortsatt utbildning och beredskap att möta ett föränderligt samhälle och arbetsliv.

Bildningsnämndens verksamhetsidé - Fritidshemmen

Fritidshemmen bidrar till att barn får goda uppväxtvillkor i en stimulerande och trygg miljö.

Bildningsnämndens mål för 2021-2022

Fortbildningar i positiv psykologi och positiv pedagogik fortsätter. Målsättningen är att skolorna ska anamma dessa arbetssätt efter att fortbildningarna har genomförts i tillräcklig omfattning.

2. Verksamhetsidé och värdegrund – Strandnäs skola

Grundskolans grundläggande uppgift är att undervisa och skapa förutsättningar för elevens lärande. Hemmet har det huvudsakliga ansvaret för barnets uppfostran men grundskolans fostrande verksamhet stöder hemmen och vårdnadshavarna i att främja barnets utveckling och lärande samt att stärka elevens sociala färdigheter och sunda självkänsla. Det ligger i varje lärares uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i skolan förverkligas. Alla som arbetar i skolan behöver reflektera över sin egen del som påverkare i skolan och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för grundskolan på Åland.

Strandnäs skolas värdegrund grundar sig på Landskapet Ålands läroplan som betonar att grundskolans mål är att bygga upp en positiv identitet hos eleven. Läroplanen framhåller att de som arbetar i grundskolan ska stödja alla elevers lärande, utveckling och välbefinnande samt att skolan ska skapa förutsättningar för alla elever att lära sig tillsammans och av varandra.

Med utgångspunkt i ovanstående har vi arbetat fram en värdegrund för Strandnäs skola. Ett arbete som både lärare, personal, elever och vårdnadshavare genom Hem och Skola har varit delaktiga i. Målet har varit att ta fram tre värdegrundsord som sammanfattar vår värdegrund på ett lättillgängligt, hanterbart och begripligt sätt.

Värdegrundsorden som ska genomsyra skolans dagliga verksamhet såväl hos elever och lärare som hos övrig personal i skolan är TRYGGHET, RESPEKT och VÄNSKAP.

3. Målsättningar för läsåret – Strandnäs skola

Alla grundskolor ska inför varje nytt läsår planera och specificera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i skolans hela verksamhet under hela läsåret. Skolans specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i skolans interna utvärdering, vara en del i en långsiktig pedagogisk planering eller till exempel vara teman som formulerats av Landskapsregeringen eller bildningsnämnden i Mariehamns stad.

Strandnäs skola kommer under läsåret 2021-2022 speciellt fokusera på temaområdena *Positiv psykologi*, *Åland 100 år* samt implementeringen av *den nya läroplanen*.

Bildningsnämnden i Mariehamns stad har som målsättning för läsåret 2021-2022 att fortbildningarna inom *positiv psykologi* för lärare och personal i skolorna ska fortsätta och att arbetssättet ska synas i verksamheten under läsåret. Lärare och personal kommer därför att fortbildas inom *positiv psykologi* av Åsa Fagerlund, doktor i neuropsykologi, som beskriver begreppet och arbetssättet enligt följande:

”Positiv är den del av psykologin som riktar in sig på det goda i människan, på att stärka resurser och välbefinnande. Det betyder inte att man sopar det svåra under mattan. Det betyder inte heller att man försöker sig på ett ytligt positivt tänkande. Istället jobbar man genuint med styrkor och goda sidor, meningsfullhet, engagemang, positiva känslor och relationer.”¹

Eleverna kommer att få ta del av begreppet på olika sätt bland annat i form av temalektioner, projekt och temadagar under läsåret.

Utifrån Landskapsregeringens direktiv kommer temaområdet *Åland 100 år* speciellt att fokuseras på under läsåret 2021-2022. En samplaneringsgrupp bildas där lärare från flera arbetslag ingår med målsättningen att *Åland 100 år* ska genomsyra skolans verksamhet under hela läsåret 2021-2022 med ett kickofffällfälle redan 7.6.2021.

Ett stort fokus kommer även att läggas på implementeringen av den nya läroplanen för grundskolan på Åland som tas i bruk höstterminen 2021. Målsättningen för läsåret är att alla elever, lärare och personal ska tillägna sig läroplanen och framförallt dess övergripande målsättning: ”... utveckla den åländska skolan mot en mer helhetsskapande verksamhet där den aktiva eleven är i centrum men där läraren fortfarande är den som ansvarar för elevens lärande.”²

Implementeringsarbetet kommer att förekomma i olika varianter så som läroplansdiskussioner, seminarier och ämnesövergripande projekt och arbetsmetoder för både elever, lärare och personal.

¹ www.positivpsykologi.fi (4.5.2021)

² Ålands läroplan för grundskolan (ÅLp21), Allmänna delen, s. 4

4. Skolvisa uppgifter

4.1.Elevantal och klasser

Läsåret 2021-2022 har Strandnäs skola 509 elever fördelade på följande klasser:

1 A, B, C, D

2 A, B, C, D

3 A, B, C

4, A, B, C, D

5 A, B, C, D

6 A, B, C

7 A, B, C

8 A, B, C

9 A, B, C, D

Förberedande undervisning (FBU)

Studio (norra och södra)

Specialklass 1, 2, 2-3, 4-5, 6, 7, 8-9

Kontaktuppgifter och ansvarsområden för ledning och lärare

Tf. rektor

Gea Jansén (018-531340, gea.jansen@edu.mariehamn.ax)

Tf. biträdande rektor

Linus Blomster (018-531350, linus.blomster@edu.mariehamn.ax)

Ledningsgrupp

Gea Jansén

Linus Blomster

Mikael Sundholm

Maria Fredrikson

Josefine Eriksson

Fanny Holmberg

Lärare och övrig skolpersonal

Se bilaga 1

Skolkurator

Eva Johansson

Bibliotekarie

Ann-Marie Asplund

Skolköksansvarig

Anne Adolfsson, anne.adolfsson@mariehamn.ax

Fastighetsskötare

Mikael Koskinen, mikael.koskinen@mariehamn.ax

Strandnäs skolas säkerhetsteam

Linus Blomster

Mikael Koskinen

Johan Karlsson

Anna Häggblom

Alla lärare och övrig skolpersonal nås på fornamn.efternamn@edu.mariehamn.ax om inget annat anges ovan.

4.3.Läsårets och skoldagens arbetstider

Här skrivs läsårets arbetstider och hur arbetsdagens tidpunkter

Läsårets arbetstider

Hösttermin: 17.08.2021-22.12.2021

Vårtermin: 10.01.2022-08.06.2022

Lovdagar

Höstlov: 21-22.10.2022

Jullov: 23.12.2021-09.01.2022

Sportlov: 21-25.2.2022

Lov i samband med Kristi himmelfärdagen: 27.05.2022

Skoldagens arbetstider

Den ordinarie skoldagen inleds tidigast 09:00 och avslutas senast 15:00

5. Trivselstadga

För att främja den interna ordningen i skolan, ostörda studier samt trygghet och trivsel i skolan ska skolan ha en trivselstadga. Trivselstadgan ingår i arbetsplanen. I trivselstadgan formuleras ordningsregler samt kriterier för ansvar och samarbete.

Elevens förmåga till ansvar och samarbete ska bedömas genom handledande respons på uppförande i relation till de *kriterier som ställts upp i skolans trivselstadga*. Kriterierna för ansvar och samarbete ska grunda sig på skolans målsättningar för fostran, riktlinjerna för skolans verksamhetskultur och ordningsreglerna som ska finnas i arbetsplanen. Eleven och vårdnadshavarna ska få information om grunderna för bedömning av ansvar och samarbete.

Ansvar och samarbete anges i betyget som ett verbalt omdöme vid sidan av den övriga skalan för bedömning. Bedömning av ansvar och samarbete antecknas inte i avgångs- och skiljebetyget.

5.1.Strandnäs skolas ordnings- och trivselregler

Strandnäs skola - ORDNINGSG- OCH TRIVSELREGLER ÅK 1-9

TRYGGHET – RESPEKT - GEMENSKAP

Allmänt

1. Vi uppträder artigt och hänsynsfullt mot alla i skolan under lektionerna, på rasterna, i matsalen samt på väg till och från skolan. Uppträdandet är fritt från diskriminerande, kränkande och rasistiska handlingar samt sexuella trakasserier.
2. Vi använder ett städat språk, fritt från svordomar, könsord, diskriminering och rasism.
3. Vi skräpar inte ner skolans lokaler eller skolgården.
4. Tobaksanvändning är förbjuden på hela skolans område.
5. Vi tar av oss våra uteskor när vi är inne i skolan.
6. Vi kontakter skolhälsovårdaren, en lärare eller övrig personal vid sjukdom eller behov att gå hem under skoldagen.

Lektionstid, matsal och raster

7. Vi passar tiderna och har med oss nödvändigt material till lektionerna.
8. Vi tar ansvar för vårt skolarbete och våra läxor. Vi ansvarar själva för att ta reda på vad vi missat vid eventuell frånvaro (fr.o.m. åk 5).
9. Vi tar kontakt med närmaste lärare eller kansliet om läraren inte infunnit sig till lektionen senast tio minuter efter tiden för lektionsstart.
10. Vi tar av oss kepsar, mössor, huvor och dylikt på lektionerna och tar inte in dem i matsalen.
11. Vi är en mobilfri skola.
12. Vi befinner oss i matsalen under lunchen, uppvisar ett gott bordsskick samt plockar undan efter oss efter avslutad måltid.
13. Vi rör oss tyst och lugnt inomhus och respekterar biblioteksområdet.
14. Vi håller oss inom skolans område under skoltid och lämnar området endast med lov av lärare eller övrig personal.
15. Vi kastar inte snöboll, sten eller dylikt samt låter cyklar och mopeder vara stilla på skolans område under skoltid av säkerhetsskäl.

Egendom

16. Vi håller ordning på medtagna värdeföremål. Skolan ansvarar inte för medtagna värdeföremål eller saker som glöms kvar i skolan.
17. Vi behandlar skolans och kamraternas tillhörigheter aktsamt och är medvetna om att vi är ansvariga för den skadegörelse som vi vållar.

OBS! Uppdateras inför höstterminen 2021 med anledningen av den nya grundskolelagen

5.2 Kriterier för ansvar och samarbete

Kriterier för ansvar och samarbete			
Kriterier för försvarligt	Kriterier nöjaktigt	Kriterier för bra	Kriterier för berömligt
Eleven kan inte uppföra sig i enlighet med skolans och klassens regler och uppvisar ett respektlöst beteende och har en negativ attityd.	Eleven känner till reglerna, men har ibland svårt att följa dem och uppvisar ibland ett respektlöst beteende.	Eleven uppför sig i enlighet med skolans och klassens regler och tar hänsyn och visar tolerans mot andra.	Eleven bidrar aktivt till att upprätthålla arbetsron och trivseln i skolmiljön och bryr sig om sitt eget och andras välmående
Eleven använder ett ovårdat språk.	Eleven använder ibland ett ovårdat språk.	Eleven använder ett sakligt språk	Eleven har ett gott språkbruk
Eleven stör arbetsron och samarbetar inte med andra.	Eleven stör ofta arbetsron och har svårt för att samarbeta.	Eleven ger arbetsro och kan samarbeta med andra.	Eleven bidrar till att upprätthålla arbetsron och tar ansvar för att samarbetet i gruppen fungerar.
Eleven missköter sina uppgifter och förströr material.	Eleven glömmar ofta att utföra sina uppgifter och tappar sitt material.	Eleven utför sina uppgifter och tar ansvar för sitt material.	Eleven tar ansvar för och värdesätter sina uppgifter och sitt material.
Eleven är upprepade gånger oärlig eller uppför sig våldsamt eller aggressivt.	Eleven visar för det mesta hänsyn.	Eleven är pålitlig och hjälpsam mot andra och uppför sig sakligt och vänligt.	Eleven är pålitlig, hjälpsam och trevlig mot andra.

6. Undervisningsarrangemang

Enligt 6 § del III LL (202:32) om barnomsorg och grundskola kan undervisningen i grundskolan bedrivas i form av allmänundervisning, specialundervisning och träningsundervisning. Undervisningen ordnas som närundervisning, distansundervisning och som verksamhet utanför skolan. Den huvudsakliga undervisningsformen i grundskolan är närundervisning. De skolspecifika undervisningsformerna under läsåret ska beskrivas i arbetsplanen.

6.1. Tema- och projektverksamhet

Under läsåret planeras följande temadagar och större projekt:

Fortlöpande under läsåret:

- Utflykter, temadagar och skolbesök med anledning av *Åland 100 år*
- Årskurs 1-9 har en KIVA-lektion varje månad
- Årskurs 7-9 har en klassrast med sin klassföreståndare varje vecka
- Lärarlagen och skolans elevråd ansvarar kontinuerligt för morgonsamlingar under läsåret enligt ett på förhand bestämt schema
- Rörelse- och aktivitetsprojektet *Starka Barn* för årskurs 2 i samarbete med Ålands idrottsförbund
- Projektet "*Utveckling genom lek och rörelse*" inleds direkt på hösten med ett motoriktest som kallas *Afrikaresan*. Ansvaret för genomförandet av *Afrikaresan* har motorikgruppen. De elever som behöver får ett motorikövningsprogram.
- Alla elever i åk 1-2 får 0,5 vt motorikträning inom ramen för projektet.
- Motorik/rörelselådor för årskurs 1-6. Alla elever i åk 1-6 får extra motorikträning tillsammans med sin klasslärare. Denna motorikträning, som är integrerad i den dagliga verksamheten, följer ett färdigt program som är anpassat specifikt för varje årskurs.
- TobaksFri-Duo för årskurs 6-9

Läsprojekt:

- Det samnordiska läsprojektet *Kura gryning* under höstterminen
- *Läståget*. Ett läskalas för årskurs 1-5.
- Lästimme en gång/vecka i åk 1-6.
- Läsprojektsveckor för åk 7-9 fortlöpande under året
- Avkodningsövningar (modell Bravkod) görs i grupp i åk 1-3 samt läsförståelseövningar i grupp i alla klasser i årskurs 1-5.
- *En kvart om dagen* i årskurs 1-3.
- Läsprojektet *Solrosen* i åk 1-5

6.1.1 Årsklockan

Augusti:

- Schoolympics (idrottsdag för årskurs 1-9)

September:

- Cykeldag för årskurs 3-4. Arrangeras i samband med Hem och skola-dagen.
- Öppet hus. Ett tillfälle för vårdnadshavarna att besöka skolan och dess verksamhet.
- Samarbetsdagar på Lemböte lägergård för åk 7
- Stafettkarneval på Åland för åk 5-9
- Skolidrottsdagar för årskurs 5

Oktober:

- Operaprojektet *Djurens planet* för årskurs 5

November:

- Språkprojektet *Nordens dagar* för årskurs 8

December:

- Jultemadagar åk 1-5 och åk 6-9 20-23.12.2021

Januari:

- Tjugondaknut. Temadag med utklädnad och dans.

Februari:

- Vintertemadagar för årskurs 1-9

Mars:

- Vintertemadagar för årskurs 1-9

April:

- Temadag med påskpyssel i åk 1-5 i samband med påsklovet
- Volleybollturnering för åk 1-6 på skärtorsdagen
- Munkrace för åk 1-9 i samband med valborgsmässoafton

Maj:

- Temadag med fokus på miljö och hållbar utveckling för åk 1-9
- Hjärt- och lungräddningsutbildning för årskurs 6 och 9.

Juni:

- Brännbollsturnering för åk 6-9
- Städ- och genrepsdag inför avslutningar för åk 9
- Albanusseglatser för årskurs 9
- Temadagar de sista dagarna av terminen för årskurs 1-9

6.2.Undervisning utanför skolan

- Övernattning på Lemböte lägergård för årskurs 7 i september
- Vintertemadagar för årskurs 1-9 i februari/mars
- Stafettkarneval för åk 5-9 i maj
- Skolidrottsdagar höst/vår: Skolorna kan delta i skolmästerskap och liknande arrangemang under förutsättning att de anordnas utom skoltid. Skolans personal deltar inte som funktionärer på arbetstid.
- PRAO för åk 9. Vecka 41 och vecka 6
- Operaprojektet *Djurens planet* för årskurs 5
- Albanusseglatser för årskurs 9 i juni
- Studiebesök
- Museibesök
- Utflykter i samband med temadagar
- Idrotts- och friluftsdagar
- Deltagande i Naturskolan
- Deltagande i Folkhälsans simundervisning

6.3. Helhetsskapande undervisningsarrangemang

För att kunna garantera att alla elever har möjlighet att få ta del av helhetsskapande undervisning ska alla skolor sträva efter att ha *minst ett helhetsskapande lärområde per läsår*. I skolans arbetsplan ska de ämnesövergripande lärområdenas mål och innehåll och hur de förverkligas preciseras. Den tidsmässiga omfattningen av ett lärområde ska planeras så att eleven får tid att fördjupa sig i innehållet och arbeta målinriktat, mångsidigt och uthålligt. Skolorna kan även besluta om andra sätt att göra undervisningen mera helhetsskapande och beskriva dessa i arbetsplanen.

Målet med helhetsskapande undervisning är att göra det möjligt att förstå förhållandet mellan olika fenomen och på vilket sätt de är beroende av varandra. Helhetsskapande undervisning innebär samarbete mellan lärare och ämnesövergripande samarbete. Helhetsskapande undervisning ger eleven bättre möjligheter att kombinera kunskaper och färdigheter från olika läroämnen och att i växelverkan med andra strukturera dem till meningsfulla helheter.

Arbetsperioder då eleven undersöker helheter och kombinerar och undersöker olika vetenskapsgrenar stärker elevens förmåga att uppfatta vilken betydelse det lärda i skolan har för det egna livet och i ett vidare perspektiv för samhället och mänskligheten. Samtidigt får eleven redskap för att vidga och strukturera sin världsbild. Genom helhetsskapande arbetssätt stöds även elevens möjlighet att utveckla de olika nyckelkompetenserna.

Omfattningen och sättet på vilket man förverkligar helhetsskapande undervisning kan variera beroende på elevernas behov och målen för undervisningen. Undervisningen *kan* till exempel genomföras genom att

- studera samma tema parallellt i två eller flera läroämnen samtidigt
- dela in innehåll som hör till samma tema i perioder som följer på varandra
- ordna aktiverande evenemang såsom temadagar, olika tillställningar, kampanjer, och studiebesök
- planera mångvetenskapliga lärområden som omfattar en längre period och flera läroämnen och som kan innehålla ovannämnda helhetsskapande metoder
- skapa helheter där många läroämnen samverkar.

Det övergripande temat för helhetsskapande undervisningsarrangemang under läsår 2021-2022 i Strandnäs skola är *Åland 100*. Landskapsregeringen har i beslut 33 U2 listat möjliga aktiviteter och ämnen med anknytning till Åland 100 för skolorna att använda i sin planering av helhetsskapande undervisningsarrangemang under läsår 2021-2022 samt 2022-2023.

6.4.Särskilda undervisningsarrangemang

Undervisningen i grundskolan kan, om det är motiverat för elevens bästa, ordnas på annat sätt än vad som anges i LL om barnomsorg och grundskola. Med hänvisning till vad som i lag benämns som särskilda undervisningsarrangemang kan en elev till exempel börja sin skolgång i årskurs två, bli befriad från ett ämne eller flyttas upp en årskurs. Motiv till att ordna undervisningen på särskilda sätt är

- om eleven till någon del redan har kunskaper och färdigheter som motsvarar grundskolans lärokurs
- om det med hänsyn till elevens förhållanden och tidigare studier är oskäligt att eleven ska genomgå grundskolans lärokurs eller
- om det är motiverat av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd.

Innan skolan tillämpar särskilda undervisningsarrangemang ska elevens vårdnadshavare ges möjlighet att bli hörd. Skolföreståndaren eller skolans rektor fattar beslut om särskilda undervisningsarrangemang i samarbete med elevhälsan, men åtgärderna kräver inte överföring till specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd. Om det är motiverat ska ett åtgärdsprogram upprättas.

Om en elev behöver särskilda undervisningsarrangemang ska klassföreståndaren anmäla ärendet till skolans elevhälsogrupp. Klassföreståndaren skriver en pedagogisk bedömning som behandlas av elevhälsogruppen. På basen av de bakomliggande faktorer som framkommer tar rektor ett beslut om särskilda undervisningsarrangemang behövs för eleven. De särskilda undervisningsarrangemangen antecknas i ett åtgärdsprogram som upprättas av klassföreståndaren tillsammans med skolans speciallärare. Före åtgärdsprogrammet fastställs ska vårdnadshavarna höras om de planerade insatserna samt godkänna de föreslagna åtgärderna.

6.5. Flexibel undervisning

Flexibel undervisning ordnas i enlighet med den grundläggande utbildningens allmänna läroplan. Undervisningen ordnas i en egen grupp i skolan, på arbetsplatser och i andra inlärningsmiljöer. I undervisningen används aktiverande och mångsidiga undervisningsmetoder. Orsakerna till Flexibel undervisning kan variera, men huvudmålsättningen är att alla elever ska få ett vanligt avgångsbetyg. I verksamheten betonas elevens intresse för att ta ansvar för sin framtid. Målsättningen är alltid att eleven skall kunna återgå till ordinarie undervisning.

Initiativet till överföring till Flexibel undervisning kan tas av eleven själv, vårdnadshavare och skolans personal, till exempel elevvårdsgruppen. Antagningen sker utgående från en intervju där alternativet diskuteras. Viktigast är att eleven själv vill byta till Flexibel undervisning och förbinder sig till valet tillsammans med vårdnadshavare. Antagningen grundar sig på sakkunnigas bedömning (pedagogisk bedömning) samt bedömning av verksamhetens mervärde för eleven. Beslutet tas av rektor utgående från ett utlåtande på basis av en skriftlig anhållan, en intervju, en pedagogisk bedömning samt den sakkunnigas utlåtande.

Då en elev antagits till gruppen uppgörs en plan (ÅP) för dennes lärande. I planen definieras även hur vårdnadshavare kan stödja skolgången. Verksamhets sättet förutsätter engagemang från hemmet. Uppföljningar görs regelbundet var tredje till var fjärde vecka med både personal, elev och vårdnadshavare närvarande.

Stödnätverk kring eleven byggs upp där även personer från andra sektorer finns med.

6.6. Undervisning i särskilda situationer

För att ordna undervisning och stöd för en elev som till exempel är allvarligt sjuk eller befinner sig i en svår livssituation förutsätts särskilda åtgärder. Omständigheterna kan bland annat vara att eleven är inskriven på sjukhus, eleven får eftervård i hemmet, eleven är patient inom barn- och ungdomspsykiatri eller att eleven på grund av psykiska eller fysiska hälsoskäl inte kan gå i den egna skolan.

Undervisningen för elever i särskilda situationer sker huvudsakligen utanför skolan och kan även ordnas genom distansundervisning. Huvudmannen för skolan där eleven är inskriven ansvarar för undervisningen. Eleven ska få det stöd som behövs vid övergången till undervisning i särskilda situationer eller återgången tillbaka till sin egen skola.

Undervisning i särskilda situationer är en individuell undervisning som anpassas helt och hållet efter varje elevs behov, förutsättningar och dagsform. Undervisningen beskrivs i ett åtgärdsprogram som görs upp av den ansvariga läraren tillsammans med berörda lärare och personal inom barn- och elevhälsan. Åtgärdsprogrammet ska innehålla en plan för hur eleven ska återgå till allmänundervisningen.

Om en elev behöver undervisning i särskilda situationer ska klassföreståndaren anmäla ärendet till skolans elevhälsogrupp. Klassföreståndaren skriver en pedagogisk bedömning som behandlas av elevhälsogruppen. På basen av de bakomliggande faktorer som framkommer utarbetar elevhälsogruppen en plan för hur undervisningen ska utföras. De pedagogiska insatser som ska utföras beskrivs i ett åtgärdsprogram som upprättas av klassföreståndaren tillsammans med specialläraren. Om behov finns ska skolpsykolog, skolkurator, skolhälsvårdare eller berörd läkare bistå med expertis då åtgärdsprogrammet upprättas.

6.7. Distansundervisning

Med distansundervisning avses en undervisning som man kan ta del av med hjälp av digitala verktyg och där läraren kan finnas med i realtid på en annan plats än den som eleven befinner sig på. Läraren och eleven är inte i samma rum. Distansundervisning ska ges av en lärare anställd av en åländsk skola till en elev i en åländsk skola. Den skola som mottar distansundervisning ska värna om undervisningsgruppens trygghet, säkerhet och välbefinnande samt trygga elevens möjligheter till kommunikation som främjar lärande. Utgående från elevens och gruppens behov ska handledning och övervakning ske enligt samma principer som i andra undervisningssituationer. Den undervisande läraren ansvarar för bedömningen.

Undervisningen i grundskolan kan ordnas som distansundervisning om skolan saknar en behörig lärare i det aktuella ämnet och en sådan inte har kunnat anställas, om distansundervisning objektivt motiveras av ett pedagogiskt mervärde (till exempel ersättande skolor) och för elever som behöver fler utmaningar eller har rätt till undervisning i särskilda situationer. Dessutom är det möjligt att ordna undervisningen som distansundervisning för en eller flera elevgrupper eller enskilda elever i exceptionella situationer då landskapsregeringen eller någon annan myndighet helt eller delvis stängt en grundskola med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar.

Distansundervisning används för att möta elevernas individuella behov, erbjuda undervisning som stöder utvecklandet av särbegåvning, fördjupa det stöd för lärande och skolgång som skolan erbjuder eller sköta undervisningen i undantagssituationer, till exempel då en elev är sjuk under en längre period. Det är möjligt för en åländsk skola att anställa en lärare som ger distansundervisning utan att befinna sig på Åland vilket till exempel kan vara aktuellt för hemspråksundervisning. Distansundervisning främjar jämlika möjligheter för eleverna till en mångsidig och god grundskoleutbildning oberoende av skolans storlek eller läge. Vid distansundervisning ska elevens ålder och förutsättningar beaktas. Lärmiljön ska vara trygg och eleven ska övervakas och handledas enligt samma principer som i andra undervisningssituationer.

Vid distansundervisning är det viktigt att se till att eleven har daglig interaktion med den undervisande läraren, att undervisningsmetoderna är anpassade till situationen och eleven. Det är även viktigt att eleverna har möjlighet till social samvaro samt att en känsla av tillhörighet skapas.

I Mariehamns stads grundskolor sker distansundervisning i O365/Teams. Där har eleven möjlighet att delta i undervisningen i realtid via videomöte och interagera med läraren och övriga deltagande elever. Distansundervisningen kan ske för enskilda elever t.ex. om en elev läser ett ämne med annan årskurs än sin egen eller för hela klasser ex. vid exceptionella situationer där skolorna stängs helt eller delvis efter beslut av myndighet.

Den undervisande läraren ansvarar för kontakten med eleven/eleverna. Tiden för undervisningen följer det vanliga schemat. De elever som inte har en fungerande dator eller annan utrustning hemma får låna det från skolan. Wilma används fortsättningsvis som informations- och kommunikationskanal till vårdnadshavarna.

6.8.Skolbibliotek

Målgrupper för skolbiblioteket är framför allt eleverna och skolans personal. Användarna är klasser, grupper, enskilda elever, lärare och personal men även övriga låntagare på Åland via regionala lån eftersom skolbiblioteket ingår i det åländska bibliotekssystemet med gemensam databas. Strandnäs skolbiblioteks användare kan likaså utnyttja övriga åländska biblioteks bestånd vid behov.

Placeringen i norra skolbyggnaden är central för Norra skolan och på hanterligt promenadavstånd för de högre klasserna i Södra skolan.

Skolbiblioteket ska stärka språkutvecklingen och främja läslust och bidra till allas tillgång till litteratur oavsett litterära hemförhållanden. Skolbibliotekarien finns till hands alla skoldagar och hjälper till att skaffa fram det som önskas och efterfrågas för fritidsläsning, teman i undervisningen och fortbildningslitteratur för personal. Eleverna kommer på schemalagda klassbesök för att låna, lyssna på högläsning och få boktips och -presentationer. Elever och personal påverkar beståndet med sina inköpsönskemål. Fadderelever i åk 4 får visa biblioteket för sina fadderelever i ettan och tipsa om sina tidiga bokfavoriter.

Biblioteksrastrer kommer att ordnas för åk 1-5 och alla klasser ska digitalt kunna boka tid i biblioteket för lämpliga aktiviteter som grupparbeten, filmvisning och klubbverksamhet efter lektionstid.

Eleverna i åk 1-6 har lästimmar varje vecka och behöver kontinuerligt påfyllning från biblioteket medan åk 7-9 kommer att ha koncentrerade temaveckor med läsning. Lärarna behöver högläsningböcker och biblioteket kan samla och exponera högläsningstips.

För att hålla läsningen i också på sommarlovet och bibehålla/kanske höja sin läsförmåga har eleverna i åk 1-4 Solrosläsning där varje lässtund ger ett frö i fröhuset på solrosplanschen.

Ugglans elever kommer på sagostunder till biblioteket. Skolbiblioteket deltar om och när Hem & Skola ordnar läsnatt i skolan.

Skolbiblioteket är via skolornas kulturgrupp med och samordnar t ex författarbesök och teaterföreställningar.

7. Stöd för lärande och skolgång

Stöd för lärande och skolgång innefattar lösningar för skolan som helhet, för vissa grupper och för enskilda elever i behov av stöd. Varje elev i grundskolan har rätt till adekvat handledning och stöd. Tidiga insatser för att stöda elevens lärande är viktiga. Eleven ska få tillräckligt stöd genast när behovet uppstår och det är därför viktigt att redan i ett tidigt skede identifiera svårigheter och andra faktorer, både tillfälliga och långvariga, som kan hindra och försvåra skolgång och lärande. Skolans ledning har ett särskilt ansvar för att stödåtgärderna organiseras, utvecklas och struktureras på ett sådant sätt att ansvarsfördelningen är tydlig för lärarkollegiet och andra berörda.

Stödet för lärande och skolgång omfattar även särskilt begåvade barn som behöver större utmaningar och differentiering för att upprätthålla sin studiemotivation och utvecklas i enlighet med sin potential.

7.1. Allmänpedagogiskt stöd

Det allmänpedagogiska stödet riktar sig till alla elever som tillfälligt behöver stöd för sitt lärande och sin skolgång. Detta stöd ska vara en del av skolans dagliga undervisning och handledning och genomförs bland annat så att undervisningen differentieras och individualiseras. Då eleven tillfälligt, exempelvis på grund av sjukfrånvaro eller tillfälliga svårigheter, blivit efter i undervisningen ska skolan erbjuda stödundervisning. Det stödet ska främst ges av klasslärare respektive ämneslärare, och vid ytterligare behov tillfälligt stöd av samordnad speciallärare. I de fall då detta stöd inte synes räcka till tar klasslärare/klassföreståndare kontakt med hemmet för att fråga om ärendet får lyftas i EHG, och då medgivande givits skriver denne en pedagogisk bedömning där situationen beskrivs. EHG tar beslut om hur skolan ska gå vidare, vilka typer av insatser som kan behövas, om eleven ska fortgå inom det allmänpedagogiska stödet eller om denne ska överföras till det specialpedagogiska stödet. Om ett sådant beslut tas skriver rektor ett beslut på överföringen till det specialpedagogiska stödet.

En elev kan också återföras till det allmänpedagogiska stödet då djupare insatser på den specialpedagogiska stödnivån inte längre behövs, och arbetsgången är densamma som ovan beskrivna.

7.2. Specialpedagogiskt stöd

Det specialpedagogiska stödet ordnas då det allmänpedagogiska stödet konstaterats vara otillräckligt, då elevens behov av stöd inte längre kan anses vara tillfälligt utan regelbundet och då situationen kräver flera, simultana stödåtgärder. Det allmänpedagogiska stöd som konstaterats ge effekt fortsätter

och kompletteras med annat stöd som ges vid sidan av den allmänna undervisningen. Stödformer och arrangemang som inte ger önskad eller tillräcklig effekt avslutas.

Det specialpedagogiska stödet planeras som en helhet för eleven och är till sin karaktär mera omfattande och långsiktigt än det allmänpedagogiska stödet. Alla stödinsatser, förutom specialundervisning på heltid och anpassad lärokurs i ett ämne, kan användas. De sammantagna insatserna ska syfta till att stöda elevens lärande, skolgång och utveckling och motverka risken att problemen ökar och blir mera komplexa. Alla lärare kring eleven ska kontinuerligt samarbeta för att stöda elevens framsteg och utveckling. Metoder och material utformas efter elevens individuella behov. Eleven följer fortsättningsvis den allmänna läroplanen.

Då ett beslut tagits i EHG om att en elev ska överföras till det specialpedagogiska stödet, och rektors beslut är taget, ska ett åtgärdsprogram skrivas av ansvarig klasslärare/klassföreståndare där behövliga insatser och arbetsgång beskrivs. Programmet utarbetas i samarbete med vårdnadshavare, elev samt övriga berörda lärare. Vårdnadshavare godkänner programmet och senast inom samma läsår ska det utvärderas och vid behov uppdateras.

Om dessa insatser inte ger önskat resultat tas eleven åter upp i EHG, med vårdnadshavares medgivande, och fortsatta åtgärder samt eventuella anpassningar diskuteras. Om anpassning av läroämnen blir aktuellt ska en pedagogisk utredning göras av samordnad speciallärare, i samarbete med klasslärare/klassföreståndare och vid behov specialklasslärare. Till denna ska även ett utlåtande av skolpsykolog bifogas. Beslut om anpassade lärokurser tas av utbildningschefen om vårdnadshavare samtycker. Om vårdnadshavare och skola inte är överens ska ärendet föras vidare till nämnden.

7.3. Mångprofessionellt stöd

När en elev, trots att allmän- och specialpedagogiskt stöd har ordnats, riskerar att inte nå målen för grundskolans allmänundervisning ska specialläraren ta initiativ till en pedagogisk utredning. Utgående från utredningen kan skolan, om man anser att det behövs, ta fram ett utkast till individuell plan (IP). Utkastet behandlas av elevhälsogruppen som i tillämpliga delar även kan komplettera och justera planen. Syftet med detta utkast är bland annat att konkretisera för eleven och dennes vårdnadshavare vad olika anpassningar och en överföring till ett mångprofessionellt stöd kan innebära.

Med den pedagogiska utredningen och ett eventuellt utkast till den individuella planen som grund fattar grundskole- eller utbildningschefen ett förvaltningsbeslut om mångprofessionellt stöd. Om en elev har anpassad lärokurs i tre eller flera läroämnen kan ett beslut om mångprofessionellt stöd i specialklass fattas. Ärendet bereds och föredras av skolans rektor eller föreståndare. Innan beslutet ska elev, vårdnadshavare eller dennes lagliga företrädare samt eventuellt andra sakkunniga höras. Elevens vårdnadshavare ska tillräckligt tidigt få information om de olika alternativen och om förutsättningarna för fortsatta studier på gymnasialstadiet.

I det mångprofessionella stödet kan en eller flera enskilda lärokurser anpassas individuellt så att de motsvarar elevens förutsättningar och specifika behov för lärande och skolgång. Vid mångprofessionellt stöd upprättas en individuell plan för lärande av specialklasslärare. Syftet med det mångprofessionella stödet är att stöda elevens lärande, sunda tillväxt och utveckling så att det är möjligt att fullgöra grundskolan. Språklig och kulturell bakgrund, frånvaro, brist på motivation, bristfällig studieteknik eller utmaningar gällande beteende kan inte i sig vara grunder för anpassning av en lärokurs, utan eleven ska i sådana fall stödjas på andra lämpliga sätt.

Det mångprofessionella stödet kan antingen ges i elevens egentliga undervisningsgrupp eller, helt eller delvis, i en särskild inrättad undervisningsgrupp eller inom träningsundervisningen. Utöver specialundervisning på hel- eller deltid kan eleven behöva till exempel omfattande elevhälsostöd, habilitering eller annat individuellt stöd. Betydelsen av vårdnadshavarens delaktighet, ett sektorsövergripande samarbete och individuell handledning betonas. Vid behov utökar skolan användningen av den kompetens och de tjänster som social- och hälsovården tillhandahåller.

Behovet av fortsatt mångprofessionellt stöd ska granskas av den ansvariga läraren åtminstone efter årskurs två samt under årskurs sex och åtta. Om fortsatt behov av mångprofessionellt stöd genom individuellt anpassad lärokurs inte finns, ska den ansvariga läraren anhålla hos grundskole- eller utbildningschefen om att eleven överförs tillbaka allmän lärokurs. Grundskolechefen eller utbildningschefen fattar ett skriftligt beslut i ärendet.

7.4 Studios

En del av elevernas undervisning kan förläggas till undervisning i liten grupp, kallad Studion, som leds av en klasslärare. Elever som arbetar i studion följer den allmänna lärokursen. Elever som får undervisning i Studion har ett beslut av elevhälsogruppen att de har rätt till undervisning där och ett åtgärdsprogram som beskriver på vilken grund detta sker. Åtgärdsprogrammet beskriver planeringen av stödinsatser, hur dessa följs upp och utvärderas samt hur ansvarsförhållandena ser ut. I regel har klass- eller ämnesläraren huvudansvaret för elevens undervisning men studioläraren hjälper eleven med inläringen.

8. Eleverrådsarbete och elevdelaktighet

Skolarbetet ska grunda sig på elevens delaktighet. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska gälla alla elever. Eleven ska i takt med sin ålder och mognad och med stöd och uppmuntran från skolan och hemmet ta ett allt större ansvar för sin skolgång och ges medinflytande i frågor som gäller undervisningen och lärmiljön. Eleven ska få vara med och påverka samt kontinuerligt utvärdera skolverksamheten.

För årskurserna 7–9 ska det finnas ett elevråd. Ett elevråd kan finnas även för årskurserna 1–6 och i mindre skolor kan elevrådet även vara gemensamt för åk 1- 9. Elevrådet ska bestå av elevrepresentanter från varje klass eller årskurs och elevrådet ska inom sig utse en ordförande och en sekreterare. Arbetet i elevrådet ska vara en övning i demokratiskt beslutsfattande och ansvarstagande och ska handledas av en utsedd lärare eller annan pedagogisk personal. Elevrådet ska ges möjlighet till ökat elevinitiativ vad gäller skolans undervisning och övriga verksamhet. Elevrådet ska få ge synpunkter på de delar av skolans arbetsplan, trivselstadgan och andra beslut som direkt påverkar elevernas skolgång. Elevrådet ska ges möjlighet att framföra sina synpunkter innan besluten fattas av den ansvariga nämnden i kommunen. Elevrådshandledaren ska handleda och stöda elevrådet så att de har verkliga möjligheter att förstå och utföra sitt uppdrag. Eleverådsrepresentanter ska få den ledighet som behövs från skolan för att utföra uppdraget samt vid behov kompensation för den undervisning som eleven går miste om i form av stödundervisning och individuell handledning.

Elevrådet finns till för alla elever på skolan. Elevrådet är en plats för elevens röst och alla elever på skolan ska känna sig välkomna att komma med ärenden och frågor till elevrådet. Genom ett bra eleverrådsarbete finns möjlighet att påverka och göra skillnad på den egna skolan. Det primära syftet med elevrådet är att eleverna ska kunna vara genuint delaktiga och känna att deras röst blir hörd.

Elevrådet i Strandnäs skola består av två representanter från varje klass, en ordinarie och en suppleant. Dessa elever väljs ut demokratisk i varje klass inför varje läsår. Elevrådet har träffar 1-2 gånger per månad, beroende på hur många ärenden vi har att ta upp. Inom elevrådet har vi en vald ordförande som leder mötena samt en sekreterare som antecknar. Vi är två vuxna som handleder och leder dem framåt i processen.

Eleverna som valts in i elevrådet är ansiktet utåt för skolan och står för den värdegrunden som vi gemensamt tagit fram. Eleverna är våra direkta kanaler ut i klasserna då de framför allt som tagits upp på mötena samt tar med sig olika frågor som kommit upp mellan mötena. Genom elevrådets engagemang så blir olika röster hörda och vi arbetar för att utveckla trivsel och gemenskap i skolan.

Eleverna får ta del av många olika ämnen som bland annat, elevcafé, möblemang i gemensamma utrymmen, rastaktiviteter, mellanmålet, nya läroplanen, önskematsedel, trivselregler samt ha åsikter om prov och arbetsbelastning så att det gynnar elevernas utveckling och stressnivå.

9. Timfördelning

I landskapsförordningen om barnomsorg och grundskola har en timfördelning för alla grundskolor i landskapet fastställts. I läroplanen finns en rekommendation om hur timmarna ska fördelas mellan de olika ämnena och årskurserna. Rekommendationen ska följas på alla skolor där det är möjligt. Där det är organisatoriskt och ändamålsenligt att fördela timmarna på annat sätt kan det göras men med en motivering som ska bifogas i arbetsplanen. I rekommendationen om timfördelningen har särskild vikt lagts vid att alla läroämnen ska finnas på varje årskurs.

Årskurs 9 följer under läsåret 2021-2022 den gamla läroplanen i samtliga lärokurser. Samhällskunskapen för årskurs 8 är justerad på grund av elevhandledningen i årskurs 9.

Tabellen fylls i enligt skolspecifik timfördelning

Ämne/ Årskurs	1	2	3	4	5	6	1-6	7	8	9	7-9	1-9
Svenska/svenska som andraspråk	7	6	6	6	5	5	34	3	3	3	9	43
Matematik	5	5	5	4	4	4	24	3	3	4	10	34
Miljö- och naturkunskap							18				17	35
Omgivningskunskap	2	3	3	3	-	-	11	-	-	-		
Biologi	-	-	-	-	1	1	2	2	1	1	5	
Geografi	-	-	-	-	2	1	2	1	1	1	3	
Fysik	-	-	-	-	1	1		1	1	2	3	
Kemi	-	-	-	-			2	1	1	0	3	
Hälsokunskap	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	3	
Samhällsorientering							10				11	21
Religion och livsåskådningskunskap	1	1	1	1	1	1	6	1	1	1		
Historia	-	-	-	1	1	1	3	1	2	2		
Samhällskunskap	-	-	-	-	1	1	1	1	1,5	1		
Konst- och färdighetsämnen							42 (32+10)				19 (16+3)	61
Musik	1	1	2	2	2	2	6	1	0,5	0,5	2	
Bildkonst	1	1	2	2	2	2	6	1	0,5	1	2	
Slöjd	1	1	2	2	2	2	8	2	2	1	3	
Idrott	3	3	2	2	2	2	12	2	2	2	6	
Hemkunskap		-	-	-	-	-	-	1	1,5	1,5	3	
Engelska (A1)	-	-	2	2	2	2	8	2,5	2,5	2	7	15
Elevhandledning								0,5	0,5	1	2	2
TOTALT							136				75	211
Tillvalsämnen							4				11	11 (15)
Kommunikation								3	3	3		
Vetenskap								3	3	3		
Praktisk engelska								3	3	3		
Musik/Bildkonst								1				
Idrott								1				
Kockar									2	2		
Friskusar									2	2		
Musiker										2		
Programmerare									2	2		
A2 språk (finska, franska, ryska, spanska, tyska)	-	-	-	-	2	2	4	3	3	3	9	
B2 språk (finska, franska, ryska, spanska, tyska)	-	-	-	-	-	-		2	2	2	6	
TOTALT							136–146/150				86–90/96	222–236/246

9.1. Information om tillvalsämnen

Tillvalsämnen kan vara språk eller andra ämnen och ämneshelheter som skolan erbjuder. För varje tillvalsämne ska det göras upp en ämnesdel enligt samma struktur som de övriga läroämnena där syfte, centralt innehåll och mål samt kunskapskriterier ingår.

En vårdnadshavare till elev i åk 5-6 kan välja att eleven inte ska läsa valbart A2- språk. Eleven ska i sådana fall erbjudas möjlighet till undervisning i områden som eleven har behov av. Alternativet till undervisningen i A2-språk beskrivs i skolans arbetsplan och kan bedömas i betyget med deltagit.

I årskurserna 7–9 ska skolan erbjuda minst två främmande språk. Vilka språk som ingår i språkprogrammet fastställs i kommunens utbildningsstadga. Vid valet av språk och andra tillvalsämnen ska elev och vårdnadshavare erbjudas handledning och information. För att undervisning i tillvalsämnen ska kunna organiseras bör eleven endast byta eller hoppa av tillvalsämnen vid läsårsbyte. Vid vägande skäl kan undantag göras.

Gällande ämnet slöjd i årskurserna 7–9 ska eleven få undervisning i både teknisk slöjd och textilslöjd i både årskurs 7 och 8. Eleven ska därefter få möjlighet att välja en av slöjdformerna att fördjupa sig i under årskurs 9.

Utöver svenska och engelska ska eleven under grundskoletiden ges möjlighet att välja minst två språk som valfria läroämnen. Mariehamns stads språkprogram omfattar ett obligatoriskt och två frivilliga språk.

I utbildningsstadgan för Mariehamn stad framgår att obligatoriska språket är engelska (A1) och inleds på lågstadiet i åk 3. Valfritt språk (A2) inleds i årskurs 5 och är antingen finska, tyska eller franska. Valfritt språk (B1) inleds i årskurs 7 och är antingen finska, tyska eller franska.

För att inleda språkundervisningen i ett språk krävs minst 12 elever i gruppen.

Valfria läroämnen utöver språk fastställs av bildningsnämnden i skolornas arbetsplaner. Språkvalen för inkommande läsår görs under våren.

Tillvalsämnena är valbara för de elever som inte läser A2 och/eller B1-språk. Eleverna gör ett val av tillvalsämne inför läsåret och beroende på antal elever väljer respektive ämne startar grupperna upp.

Tillvalsämnena i Strandnäs skola är strukturerade enligt följande modell:

För elever som inte läser A2-språk 3 vt:

Årskurs 7: Engelska samt allmänna linjen

Årskurs 8 och 9: Vetenskap, kommunikation eller allmänna linjen

För elever som inte läser B1-språk 2 vt:

Årskurs 7: Idrott, bildkonst och musik

Årskurs 8 och 9: Konstruktörerna, formgivarna, musikerna, programmerarna, friskusarna eller kockarna

10. Kursplaner tillvalsämnen

10.1 Årskurs 7: tillvalsämne mot A2-språk

10.1.1 Engelska

Målsättning

Att genom övning och praktisk användning av elevernas engelskakunskaper främja den kommunikativa förmågan och öka förståelsen för språkets olika strukturer. Fokus ligger på att få eleverna att på ett naturligt sätt uttrycka sig på engelska utan att hämmas av krav på fullständig språklig korrekthet.

Riktlinjer

Kommunikation, skönlitteratur och film.

Två veckotimmar går till det allmänna innehållet i planeringen och en till bokläsning/film. Arbetet sker tematiskt i sexveckors perioder enligt planeringen nedan.

Arbetsmetoder

Dessa teman körs två veckotimmar i sex-sjuveckors perioder.

1. Dialoger - inleds med läsning av färdiga dialoger som sedan skrivs om, vartefter eleverna gör egna dialoger. Dialogerna spelas med fördel in i valfri app (t.ex. Toontastic) så att de kan visas upp. Efter dialogerna förbereder eleverna i par intervjuer med frågor och svar till en känd person. Intervjun spelas in som en talkshow där eleverna spelar den kända personen och svarar på frågorna.

2. Drama - Öva drama i smågrupper utgående från manushäften och böcker. Slutmålet är att spela upp en pjäs (saga) för åk 3.

3. Eleverna planerar/gör en fiktiv resa till en engelskspråkig plats. Arbetet görs i par/grupper och presenteras antingen i Keynote med ljud eller som film (möjligen greenscreen-app). I resan skall ingå besök till minst tre kända platser, bokning av resa, hotell och restaurang.

4. Eleverna producerar en reklamfilm och broschyr om Åland. I filmen ska ingå historiska platser, nöje, återkommande händelser, ställen. Ärvda att besöka (såsom skärgården och naturområden) och hur man tar sig dit samt förslag på boenden.

Tredje veckotimmen, då en del av elevgruppen har stöd i engelska, används till läsning av skönlitteratur och filmanalys. Böcker och filmer behandlas efteråt t.ex. genom diskussioner, recensioner, frågesport, produktion av egen trailer till filmen. Minst en bok och en film per termin.

Utvärdering

Utvärdering sker kontinuerligt och i samband med presentationer i de olika delprojekten.

Läromedel/arbetsmaterial

IPads+appar, engelsk skönlitteratur, manushäften, Espresso m.m.

10.1.2 Allmänna linjen

Målsättning

Träna studieteknik, läsförståelse, läsa mellan raderna, stöd

Riktlinjer

Åk 7, periodiserat i sex-veckors bitar i takt med engelskan, gallring av elever enligt screeningsresultat

- studieteknik
- att läsa på prov, provteknik
- lästeknik, läsförståelse, ordförståelse
- målformulering och stöd utgående från vad som har diskuterats på utvecklingsamtalen
- stöd

10.2 Årskurs 7: tillvalsämne mot B1-språk

10.2.1 Idrott

Målsättning: Målinriktad träning - Personlig förbättring i fokus samt fördjupning i olika idrotter/träning

(kopplat till vanliga idrottsundervisningen)

Riktlinjer/ Arbetsmetoder: Eleverna skall utifrån olika tema arbeta utifrån sig själva för att se förbättring i deras hälsa samt färdigheter. Dessa är de arbetsområden vi tänkt:

- Kondition
- Styrka
- Bollkontroll
- Balans och rörlighet

Inom dessa skall man arbeta inom en 7 veckors period vilka inleds och avslutas med ett test för att se sin individuella utveckling efter att ha arbetat utifrån det tilltänkta temat. Eleverna skall även under de olika teman föra en träningsdagbok samt få övningar de skall utföra för att förbättra sin förmåga.

Under de olika perioderna så kommer det tilltänkta temat tränas under lektionerna, detta kommer även att kompletteras med lek samt andra aktiviteter under lektionerna. Detta för att eleverna skall få chansen att träna under skoltid och det kommer kompletteras för att det inte skall bli för enformigt och eleverna skall tappa motivationen.

Läromedel/arbetsmaterial: Träningsdagböcker (vilka kan tillverkas själva), balansplattor, fler balansbollar alternativt bosubollar, träningspinnar, södra gymnastiksal samt en lektion på annan plats per tema (dvs gym, simhall eller dylikt)

10.2.2 Musik

Målsättning

Inom tillvalskursen i musik har eleven möjlighet att förkovra sig i instrumentspel och sång samt spela i band. Målsättningen är att elevens förmåga att musicera både enskilt och i grupp. Möjligheten att uppföra ett par låtar inför publik beivras. I processen får eleverna bekanta sig med alla bandinstrument och förkovra sig i att spela på dem. I arbetet bekantar vi oss också med garageband samt musik från olika musikstilar och kända musiker från dessa. Huvudmålsättningen är att stärka det musikaliska självförtroendet hos varje elev och härigenom uppleva spelglädje

Arbetsmetoder

I kursen får eleverna individuell undervisning i grunderna för bandspel på varje instrument. Instrumenten är bas, gitarr, trummor, piano, rytminstrument och sång. Elevernas ges också möjlighet att på sin fritid komma och öva på instrumenten. Gruppens sammansättning styr valet av repertoar. Vi analyserar pop och rockmusikens uppbyggnad samt vad som är utmärkande för olika musikstilar. Vi gör också, i mån av möjlighet, ett konsertbesök till någon lokal konsertlokal.

Utvärdering

Utvärderingen sker praktiskt och individuellt utgående från elevens förutsättningar, intresse och ambitioner. Varje elev får också hålla en kort presentation om en känd musiker.

10.2.3 Bildkonst

Målsättning

Målet och slutprodukten är att eleverna får ha en utställning med ett par egenproducerade konstverk. Genom att repetera tekniker eleverna är bekanta med sen tidigare och använda nya tekniker får eleverna tillsammans skapa en vernissage där var och en har sin egen utställning.

Målet är att eleverna självständigt får komma fram till ett eget tema som ska representera det de vill deras utställning ska förmedla. Det kan vara allt från personliga upplevelser och åsikter till världsliga åsikter och normer.

Riktlinjer

Eleverna får rikta in sig på att jobba utifrån de tre faserna idé, planering och genomförande.

En riktlinje är att eleverna får lära känna till olika stilar inom konsten och konstnärer kopplade till stilen. Stilarna och konstnärerna inriktar sig främst på moderna och aktuella konstnärer, både lokala och internationella. De olika stilarna ska sedan kunna inspirera eleverna till sina blivande konstverk till utställningen.

Arbetsmetoder

Till arbetsmetoderna hör användning av olika tekniker inom bildkonst samt studiebesök till någon aktuell vernissage så eleverna får se hur en vernissage är uppbyggd. Besök kan även tänkas att göras till Ålands Konstmuseum för att se någon modern konstutställning.

Till undervisningen hör även diskussioner och samarbete kring utförande av vernissagen. Eleverna uppmuntras även till att fråga de andra i gruppen om inspiration och hjälp.

Utvärdering

Utvärderingen sker främst genom formativ bedömning genom terminens gång. Ingen större tyngd ligger på utförandet av konstverken då de är personliga. Bedömningen ligger i allt hur eleverna planerar sin egen utställning och hittar en röd tråd i sina verk till att jobba i grupp då de tillsammans ska bygga upp sin vernissage.

Arbetsmaterial

Eleverna får arbeta med det material som finns tillgängligt i bildkonstsalen. Olika typer av papper, färger, pennor, penslar, lera, linoleumtryck, klippa och klistra, fotografera m.m.

10.3 Årskurs 8 och 9: tillvalsämne mot A2 språk

10.3.1 Vetenskap

Målsättning

- att utveckla elevernas naturvetenskapliga och matematiska tänkande
- att fördjupa elevernas förståelse för grundläggande tekniska lösningar och deras betydelse i vardagslivet
- att eleverna blir bättre på att planera och strukturera upp sitt arbete

Riktlinjer

Inom såväl åk 8 som 9 byggs tillvalsämnet upp kring naturvetenskaper (fysik, astronomi, kemi, biologi, miljö), teknik samt matematik.

Nedanstående exempel och årskursvisa indelning bör endast ses som riktgivande. Den slutliga utformningen av tillvalsämnet utförs av den undervisande läraren. Vid planeringen bör lärokurserna i fysik, kemi och biologi beaktas.

Innehåll åk 8

Praktisk matematik

- enheter, procent, tabeller och diagram, logiskt tänkande.

Naturvetenskap och teknik

- växter och djur
- följa med höstens/vårens framfart i naturen (djur- o växtvärlden, temperatur...)
- mätningar i naturen som genererar tabeller och diagram
- miljöaspekter, tex ändliga resurser, vilka ämnen vissa produkter innehåller...
- mätning av ljudets hastighet
- enkla maskiner såsom lutande plan, hävstång, block
- hållfasthet, applicerat tex på möbler, byggnader, broar
- teknikhistoria; hur var det förr och hur är det nu, hur har tekniska lösningar hjälpt människan
- astronomi, tex stjärnhimlen (göra en stjärnbildskarta, stjärnskådning)
- de elever som vill delta i TekNatur bereds möjlighet därtill

Innehåll åk 9

Praktisk matematik

- skala, geometri, logiskt tänkande

Naturvetenskap och teknik

- miljö och energi, tex energilösningar hemma
- hur fungerar vanliga hushållsapparater (tex brödrost, kylskåp, induktionsspis...)
- planera ett kök, ett hem, ett hus (i skala)
- från små tekniska lösningar till större helheter (tex ett vattenreningsverk)

- luftmotstånd, tex bygga en minifallskärm, testa olika materials och kroppars luftmotstånd
- praktisk elektronik
- astronomi, tex solsystemet i miniatyr, en stjärnas livscykel
- några viktiga personer i naturvetenskapernas historia
- inbjudna tekniker, naturvetare och forskare som berättar om var, hur och med vad de arbetar, detta för att bredda elevernas kunskaper om möjliga framtida yrken/arbeten
- de elever som vill delta i TekNatur bereds möjlighet därtill

Arbetsmetoder

Undervisningen genomförs i form av mycket praktiskt arbete såsom laborationer, experiment och tekniskt byggande. Eleverna behöver uppmuntras att utforma egna lösningar.

För att ovanstående ska fungera behöver tillvalsämnet delvis ges som dubbeltimmar (1t+2t). Detta möjliggör även studiebesök under lektionstid.

Inget egentligt läromedel behövs för eleverna.

Utvärdering

Varje temaområde och projekt utvärderas i form av en kontinuerlig utvärdering av elevens intresse, aktivitet och hur väl arbetet utförs.

10.3.2 Kommunikation

Målsättning

Åk 8:

- Källkritik: att faktiskt kunna se kritiskt på information som man hittar på nätet och ta reda på varifrån den kommer.
- Sketcher, parodier och satir: vad är skillnaden? Kan man skämta om vad som helst? Jobba med egna varianter i grupper.
- Sociala medier: var kommer Facebook ifrån? Jobba i grupper kring olika sociala medier om deras uppkomst och spridning.
- Bjuda in en jurist som kunde prata om lagen kring upphovsrätt, ärekränkning osv
- Nykterhetsprojektet som Landskapsregeringen och Folkhälsan har. (Annonser & radioreklam)

Åk 9:

- Fördjupa sig i retorik: hur pratar man och är det olika på vem man pratar med eller för?
- Debatt: jobba kring debatter, hur man debatterar, hur man förbereder sig. Här kunde man göra studiebesök till t.ex. stadsfullmäktige eller lagtinget.
- Sociala medier: fortsätta jobba med sociala medier som blir en allt större del av vår vardag. Jobba i grupper kring olika sociala medier för att se hur de påverkar vårt mående. Fördelar, nackdelar?
- Bjuda in en duktig retoriker för att få tips och hjälp med muntliga framföranden och debatteknik.
- Nykterhetsprojektet som Landskapsregeringen och Folkhälsan har. (Film)

Riktlinjer

Att vägleda eleverna i medier och källkritik, diskutera trovärdighet och reklam

Arbetsmetoder

- Studiebesök och inspirationsbesök utifrån
- Ge eleverna grundläggande kunskaper i den medieform vi ska arbeta med
- Diskutera källkritik och copyrighträttigheter
- Film och produktion

Utvärdering

Elevernas arbetsprocess utvärderas, hur de tar tillvara på tiden mm. Eftersom elevernas arbete till stora delar är självständigt behöver läraren vara närvarande och stödjande i processen

10.3.3 Allmänna linjen

Stöd i vardagens skolarbete, förstärka, repetera, planera, strukturera upp läsning inför både läxor och prov

Arbetsmetoder

Det ska vara möjligt att välja om vid jul om man upptäcker att man behöver mera eller mindre stöd. Detta bedöms i samförstånd med elev och vårdnadshavare.

Grupperna kan flyta mellan speciallärare, studiehandledare och skolcoach.

10.4 Årskurs 8 och 9: tillvalsämnen mot B1-språk

10.4.1 Konstruktörerna

Målsättning

Eleverna ska själva så långt som det är möjligt försöka hitta lösningar på olika problem som genomförandet av projektet de valt kan medföra. Genom försök och misstag ska eleverna dra egna slutsatser om vad som fungerade eller vad som eventuellt gick fel.

Riktlinjer

Eleverna väljer **individuellt, i par eller grupp** en produkt som ska vara färdig efter antingen ett eller två läsår. Beroende på omständigheterna kan även mindre projekt som blir klara under en termin väljas. Efter att eleverna valt sin produkt börjar de samla på sig idéer om hur arbetet ska genomföras. Information hämtas från olika källor, t.ex. internet och böcker. Diskussioner förs mellan eleverna om olika tillvägagångssätt. Planering av arbetet görs elektroniskt eller på papper.

Arbetsmetoder

Projektet är tänkt att innehålla både teori och praktiskt arbete med betoning på det praktiska. Eleverna kan erbjudas korta kurser i bl.a. hantering av olika verktyg, träslag, metaller, textilier, glas och plaster, elektronik, svetsning, lödning, gjutning samt i övrigt som elevernas val av produkt kan medföra. Kurserna kan genomföras under höstterminen och tillämpning av dem under vårterminen. Eleverna kan göra studiebesök samt få besök av specialister på specifika områden.

Utvärdering

Eleverna utvärderar själva sitt arbete kontinuerligt under arbetets gång genom skriftlig dokumentation i form av t.ex. elektronisk dagbok eller någon form av portfolio. Läraren utvärderar eleverna bl.a. genom att följa med elevernas intresse, aktivitet, förmåga att hitta egna lösningar, hur eleverna kan ta till sig muntliga och skriftliga instruktioner, samarbetsförmåga samt resultatet av slutprodukten i förhållande till planen.

Läromedel /arbetsmaterial

Läromedel väljs enligt behov: t.ex. internet, uppslagsverk, videofilmer

Övrigt

I slutet av vårterminen kan eleverna via en utställning på skolan visa upp sina produkter för övriga elever och personalen.

10.4.2 Formgivarna

Målsättning

Målet är att eleverna får lära sig processen bakom design och formgivning. Första terminen är mer teoriinriktad där eleverna får lära sig om olika tidsepoker och dräkthistoria. Under denna första del görs studiebesök till olika åländska formgivare som får berätta om sina produkter och berätta om arbetet bakom processen.

Genom inspiration från olika studiebesök, egen forskning och workshops kommer slutprodukten bli en gemensam kollektion. Kollektionen kan innefatta klädesplagg, smycken och annan design som ska ha ett gemensamt tema.

Målet på ett individuellt plan är att eleverna ska hitta sin egen stil inom formgivning och finna intresse för eventuella fortsatta studier inom design och formgivning.

Riktlinjer

- Genom att tidigt i processen hitta ett gemensamt tema får eleverna jobba utifrån de tre faserna idé, planering och genomförande.
- En riktlinje vi vill uppmuntra eleverna till är en medvetenhet kring återvinning och miljömedvetenhet inom formgivning och produktion.
- Undervisningen riktar sig till både flickor och pojkar. Det är viktigt med ett genusperspektiv i undervisningen där alla som vill välja detta tillval känner sig välkomna och får hitta något som intresserar dem.

Arbetsmetoder

Tillvalslektionerna kommer innefatta föreläsningar av både lärare och inbjudna föreläsare. Arbetsmetoderna kommer innefatta både teoretiska individuella delar där eleverna får skriva ett eget arbete samt ett grupparbete där eleverna tillsammans kommer fram till kollektionens utformande.

- Ge eleverna inblick i marknadsföring kring olika produkter.
- Eleverna ska kunna följa och själva uppdatera formgivningsprocessen genom sociala medier. Under processen hålls uppdateringen inom tillvalsgruppen, men slutprodukten görs synlig för allmänheten.
- Eleverna får grundläggande kunskap i modeteckning och croquis.

Utvärdering

- Kontinuerlig utvärdering och formativ bedömning under arbetets gång. Eleverna ska kunna utvärdera sig själva och kunna ge de andra i gruppen konstruktiv kritik samt ta emot kritik från andra.
- Lektionerna startas alltid upp tillsammans med en gemensam genomgång där eleverna får diskutera processens gång tillsammans.

Arbetsmaterial

- Faktalitteratur inom design, formgivning, konst, material, hantverk, foto, färglära etc.
- Hitta inspiration från modetidningar, filmer och hemsidor.

- Kollektionens material kan utgöras av textilier eller smycken av trä eller metall. Eleverna får själva välja material de vill arbeta med.

10.4.3 Musikerna

Målsättning:

Målet är att varje elev ska utvecklas musikaliskt utgående från elevens egna förutsättningar. Att eleven ska våga testa på och bekanta sig med det hen kanske inte tidigare hunnit, vågat eller fått tillgång till.

Innehåll:

- Uppträdande en gång/termin.
- Låtskrivning och texttolkning.
- Sjunga och lyssna på olika musikstilar (pop, rock, ballader, dagens musik/hitlåtar, världsmusik, musik från olika tidsperioder).
- Öva på notläsning och ackord.
- I slutet av terminen kan alla spela enkla baslinjer, gitarr- och synt-/pianoackord, enkla trumkomp, sjunga i mikrofon och behärska utrustningen i musiksalen (förstärkare etc).
- Skapa en Youtubekanal där eleverna kan få ut sina instruktionsvideor och musikprodukter.

Riktlinjer

Tillvalet musikerna är till för dem som:

- Vill hitta musikglädjen
- Vill arbeta praktiskt och lustfyllt med musik
- Vill utvecklas inom det musikämnet
- Vill inspireras till vidare musikutövning (spela i band, musikinstitutet, sångare osv.)
- Vill arbeta med tekniska hjälpmedel och musikproduktion

Arbetet ska vara mer praktiskt än teoretiskt inriktat.

Arbetsmetoder

Jobba i teman, 4 stycken uppdelat på 2 år (1 slutprodukt/termin):

Ht - Spela in låt i studio

Vt- Musikal/Kör

Ht - Band, spela olika instrument

Vt- Garageband/launchpad

Utvärdering:

Utvärdering av arbetsprocessen och själva slutprodukten.

Läromedel/arbetsmaterial:

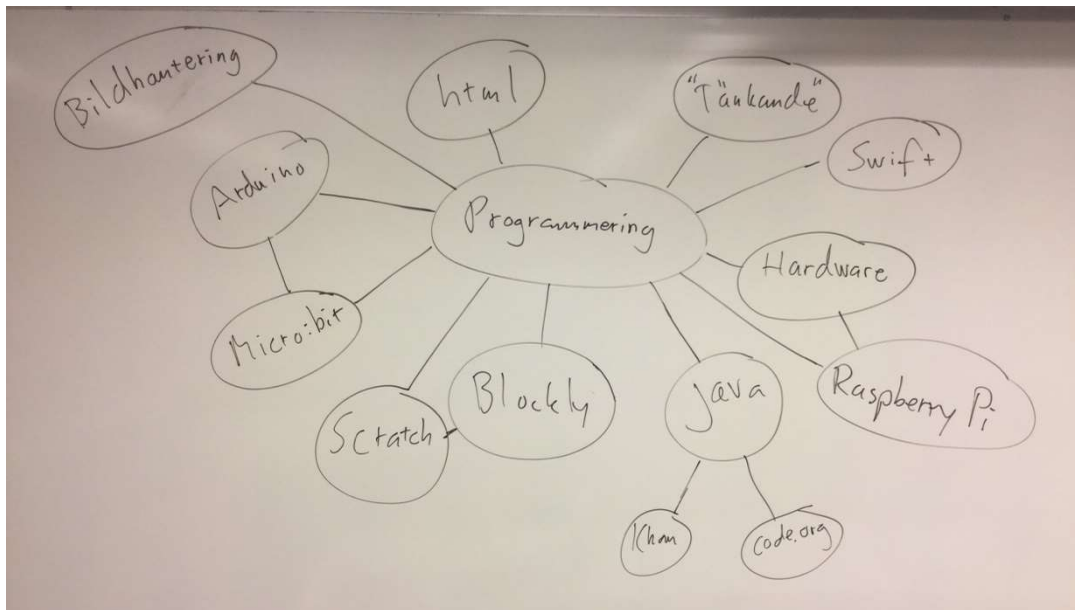
- I pads
- Instrument
- Konsertbesök
- Studio
- Gästföreläsare –inspiratörer: instrument, låtskrivare
- Fortbildning för de lärarna som ska hålla lektioner
- Besök av musiker som kan visa upp sina instrument

10.4.4 Programmerarna

Målsättning	Arbetsmetoder
Hardware	Omfattning: 4 h
Förstå vilka komponenter en dator består av	Gör en valfri presentation om vad som finns inne i en dator och vad den är uppbyggd av. Vilka delar har vilken funktion?
Programmering med block	Omfattning: 8 + 10 = 18 h
<p>Lära sig att blockprogrammera</p> <p>Förstå att program är uppbyggda av loopar, upprepningar och villkor</p> <p>if</p> <p>if/else</p> <p>while</p> <p>for</p> <p>Rörelser och mycket annat är uppbyggt av variabler och varför använder man sådana</p> <p>Styrning mellan olika "sprites" genom att skicka meddelande (Motsvarande kallas flagga när man kodar i skrift)</p>	<p>code.org (8 h)</p> <p>Repeat: https://studio.code.org/s/course3/stage/2/puzzle/1</p> <p>Funktioner: https://studio.code.org/s/course3/stage/5/puzzle/1</p> <p>If, If else: https://studio.code.org/s/course3/stage/7/puzzle/1 och https://studio.code.org/s/course3/stage/8/puzzle/1</p> <p>Nästlade slingor: https://studio.code.org/s/course3/stage/11/puzzle/1</p> <p>While: https://studio.code.org/s/course3/stage/12/puzzle/1</p> <p>Nästlade slingor och while: https://studio.code.org/s/course3/stage/13/puzzle/1</p> <p>Variabler: https://studio.code.org/s/course4/stage/6/puzzle/1</p> <p>Variabler i spel: https://studio.code.org/s/course4/stage/7/puzzle/2</p> <p>For: https://studio.code.org/s/course4/stage/9/puzzle/1 och https://studio.code.org/s/course4/stage/11/puzzle/1</p> <p>Funktioner (avancerat): https://studio.code.org/s/course4/stage/14/puzzle/1 och https://studio.code.org/s/course4/stage/15/puzzle/1 och https://studio.code.org/s/course4/stage/16/puzzle/1</p> <p>Scratch (10 h)</p> <p>Lägsta nivå: Kan bygga en scen med minst fyra olika sprites och två bakgrunder där sprites rör sig <u>inom</u> området <u>av sig själv</u> och någon <u>kan styras</u></p>

	Högsta nivån: Lägsta nivån +Bygger <u>spel</u> med <u>poängräkning</u> och minst <u>tre olika scener</u> .
Programmering med javascript	Omfattning: 10 h
Skriva javascript för att rita en figur och skapa animation	<p>Skriftlig "kod" programmering med Khan Academy</p> <p>Lägsta nivå: "rita" upp" en figur som kan styras med hjälp av musen</p> <p>För att nå dit behöver eleverna arbeta med övningarna på https://www.khanacademy.org/computing/computer-programming/programming#intro-to-programming fram till och med "Interactive programs"</p> <p>Högsta nivå: Skapa en figur som kan styras med piltangenterna och kan interagera med sin omgivning (t.ex. Pacman). Här gäller egentligen samma som ovan "bara" att eleven använder sig av de olika villkorsatserna if, for, while för att t.ex. få poäng då olika objekt rör varandra. ex: LÄNK?!</p>
Robotik	Omfattning: 10 h
<p>Förstå att alla apparater som har en form av programmering i sig</p> <p>Med Micro:bit något fysiskt. Genom att göra denna så blir det lite mer "hands on", inte bara på skärmen</p> <p>Arduino</p>	<p>Med microbit</p> <p>Gör en sten, sax, påse maskin</p> <p>Gör en tärning</p> <p>Gör en stegräknare</p> <p>Gör en lightshow</p> <p>Gör en nedräknare (https://youtu.be/mnBYkQ9ku8I)</p> <p>A öka utgångsvärdet med 1</p> <p>B starta</p> <p>Gör så att när man rör ett föremål så händer något http://make.techwillsaveus.com/bbc-microbit/activities/touch-arpeggiator</p> <p>LED circuit game https://youtu.be/TJRtWaLDMZA</p> <p>Kompass som säger N, E, S, W</p> <p>Gör något av Inventors kit projekten</p>

	<p>Ideer https://www.element14.com/community/community/stem-academy/microbit/blog/2016/05/26/10-bbc-microbit-projects-in-ten-days</p> <p>Arduino (mera demo)</p> <p>Visa C språket det är skrivet med</p> <p>Få en lampa att blinka en morsekod</p> <p>Få en lampa att blinka med digitalWrite & digitalWrite</p> <p>Gör en dimmer med analogRead & analogWrite</p> <p>Lägsta nivå: Kan göra något som interagerar med knapptryckningar och rörelse</p> <p>Högsta nivå: Göra robot eller spel med en micro:bit eller Arduino</p>
3D Design	Omfattning: 4 h
<p>Planera ett föremål i ett 3D design program</p> <p>3D Rendering - skapa i 3D → skriv ut. (Skal till Microbit?, knappar, spelkonsol?)</p>	
Hemsida (behöver inte utan kan vara även en del av sitt projekt)	(Omfattning: 6 h)
<p>Grunder i hur man bygger en sida med html: Ändra font storlek och typsnitt, göra tabeller, hr, br, länkar</p>	<p>Öva att skriva html kod</p> <p>Lägsta nivå: Förstå från en kod hur en sida ser ut och vad som är vad</p> <p>Mellan nivå: Titta på en sida och skriva html koden för den</p> <p>Högsta nivå: Gör en hemsida med ett javascript</p>
Eget projektarbete	Omfattning: 14 h
Välj inom vad som eleven vill specialisera sig och gör ett slutarbete som är en robot, interaktiv webbsida, program eller spel	

Läromedel/arbetsmaterial

- Datorer
- Microbits (Klassuppsättning)
- En gammal dator för att se på komponenterna
- Raspberry PI 3 (enstaka mest för demo)
- Arduino
- 3D printer
- 3D design software (webbaserade Tinkercad bäst hittills)

Ska gås igenom i ordinarie undervisningen i andra ämnen

- Skrivdokument och editering i det
- Kalkylark
- Presentation
- Bildeditering (bildkonst)
- Ljudinspelning
- Videoeditering

10.4.5 Friskusarna

Målsättningar

- Att genomföra en hajk varje år, som alla deltar i, under en vardag (t.ex. cykelhajk ett år och vandringshajk ett år.)
- Att genomföra en eller flera eftermiddagsutflykter.
- Att testa på många typer av friluftaktiviteter.
- Vid val av aktiviteter, fokusera på att förbereda eleverna inför det slutliga målet.

Riktlinjer

- Vara ute i alla väder
- Förbättra styrka och kondition
- Utveckla överlevnadsfärdigheter
- Utveckla och stärka samarbetsförmåga

Arbetsmetoder

- Konditionsträning och styrketräning
- Genomgång av utrustning
- Tillverkande av vindskydd
- Första hjälpen
- Eldning
- Matlagning
- Allemansrätt
- Klättring, paddling, cykling, SUP, höghöjdsbana
- Samarbetsövningar
- Uteaktiviteter, t.ex. vinterbada, långfärdskridskor, nattorientering
- Sjövett
- Optimistjollesegling
- Orientering, kartkunskap
- Planering av hajk
- Gästinstruktör
- Inspiration via t.ex. dokumentär, youtubeklipp

Utvärdering

- Hajken fungerar som utvärdering på kursen
- Elevutvärdering

Utflyktsmål

- Seglarnästet, Getabergen, Orrdalsklint, Lökskär, Bergö, Vandringsleder, Ramsholmen, Badhusberget
- Seglarnästet, Getabergen, Orrdalsklint, Kungsö batteri, Lökskär, Bergö, Vandringsleder, Ramsholmen, Badhusberget, Vikingavallen, Järsö naturstig, Ingbybergen, Espholm, Klosterviken

10.4.6 Kockarna

Målsättning

Tillvalsämnet kockarna är att eleverna ska få fördjupa sig i och få en ökad förståelse för matlagning. Undervisningen kommer att bestå av matlagning, där eleverna får jobba kreativt med smaker och tillredning, uppläggning av maträtter samt bakning och bakverk. Tyngdpunkten kommer att ligga på att genomföra sådana maträtter, bakverk och moment som eleverna i den vanliga hemkunskapsundervisningen inte har möjlighet att lära sig t.ex. dekorera tårter, stoppa korv, olika inläggningar, grava fisk och laga smördeg. Inom matområdet sker det hela tiden förändringar, eleverna borde fördjupa sig i de olika mattrenderna som är aktuella just nu, diskutera och analysera effekter och konsekvenser av dem samt pröva laga endel rätter. Eleverna ska även att få en ökad förståelse för den ekonomiska biten kring mat och matinköp, då detta vävs in i flera ovannämnda moment.

Vi kommer att uppmärksamma olika kulturers högtider och mattraditioner när de är aktuella och efter elevernas eget intresse. Eleverna kommer att få en utökad kunskap och träna mera på måttenheter och receptomvandling då detta integreras i det praktiska arbetet.

Målsättningen med tillvalet kommer utmytna i en kokbok som kommer att utformas som en digital köksguide. Köksguiden kommer att vara ett levande dokument som under processens gång kommer att ändra utifrån de moment vi har gått igenom. För att kunna förverkliga vår köksguide behöver vi skaffa oss kunskaper kring de digitala verktyg och de layoutmöjligheter som finns. Detta kommer att ske genom praktisk tillämpning.

Riktlinjer

för lektionerna kommer att var att jobba enligt säsong och med det som erbjuds av närproducerade varor i första hand och till viss del även ekologiska. Vi kommer att jobba enligt förbestämda teman utgående från olika högtider som t.ex. skördefest, jul, påsk, examen.

Eleverna kommer att dokumentera de olika delmomenten som de genomför och lägger sedan in den färdiga produkten i den digitala köksguiden. Detta gör att köksguiden blir ett levande dokument som hela tiden ändra utseende. Vissa moment i köksguiden kommer att bestå av filmat material som gör att man kan se hur man skall genomföra olika moment. Köksguiden kan även bestå av traditionella recept i text och bildformat, samt bilder i "steg för steg" varianter.

De **arbetsmetoder** som man kommer att använda är praktiskt- och teoretiskt arbete, föreläsningar och studiebesök. Eleverna kommer att konkretisera momentet de har genomfört genom att producera ett auditivt eller ett konventionellt recept till den digitala köksguiden. Vissa moment kräver större arbetsinsats för att få till ett färdigt recept, vilket gör att ett moment måste genomföras och testas flera gånger.

Utvärderingen kommer att ske kontinuerligt under arbetets gång. Man kommer att utvärdera och bedöma de olika momenten som eleverna har genomfört. Arbetet kommer även att bestå av hemuppgifter.

Arbetsmaterialet som man kommer att använda kommer att bestå av inspirationsmaterial så som kokböcker, filmer och internet. Eleverna kommer även att få träffa föreläsare och göra olika studiebesök. Eleverna kommer att behöva använda iPads och/eller datorer för att skapa den digitala köksguiden.

Bilaga 1 – Lärare och personal

Läsåret 2021-2022

Klasslärare/klassförståndare

Ansvarsuppgifter

klass 1A	Sonja Snellman	
klass 1B	Desirée Eriksson	
klass 1C	Anna Flink	
klass 1D	Josefine Eriksson	Åland 100 år
klass 2A	Britt-Marie Bärlund	
klass 2B	Sofie Boman	Åland 100 år
klass 2C	Helené Blomster	KiVa-team
klass 2D	Johanna Fagerlund	Hem och skola
klass 3A	Lena Lindqvist	Åland 100 år
klass 3B	Sara Karlsson	
klass 3C	Camilla Lindblom	Biblioteksgrupp
klass 4A	Fanny Rundberg	
Klass 4B	Frida Erikslund	Elevråd (norra)
klass 4C	Maria Fredriksson	
klass 4D	Johanna Eriksson	Biblioteksgrupp
klass 5A	Maria Löfroth	
klass 5B	Hans Donning	
klass 5C	Daniel Kvarnström	KiVa-team
klass 5D	Sofia Wickström	KiVa-team
klass 6A	Elin Zetterström	
klass 6B	Anna Jonsson	Åland 100 år, Biblioteksgrupp
klass 6C	Linda Sundblom	
klass 7A	Caroline Liewendahl	KiVa-team
klass 7B	Pernilla Sandell-Westerlund	
klass 7C	Pia Clemes	Motorik
klass 8A	Anette Engström	
klass 8B	Patricia Bergroth	
klass 8C	Mikael Sundholm	IKT, Biblioteksgrupp
klass 9A	Ronnie Madison	KiVa-team, Biblioteksgrupp, Läsuprojekt
klass 9B	Yvonne Jakobsson	
klass 9C	Alexandra Axén	IKT, Facklig representant, Läsuprojekt
Klass 9D	Fanny Holmberg	Motorik

Övriga lärare

Tarja Blomster	Lek och rörelse
Melina Brattwall	Elevråd (södra)
Mikaela Englund	Åland 100 år
Caroline Ericsson	Läsuprojekt
Elias Eriksson	Åland 100 år
Anna Häggblom	Säkerhetsteam, Åland 100 år
Sara Johansson	
Johan Karlsson	Säkerhetsteam
Britt Lindqvist	
Heini Styrström	

Skolcoacher

åk 1-5	Ann-Christine Nyman	KiVa-team, Motorik, Elevråd (norra)
åk 6-9	Ulrika Nordberg	KiVa-team, Elevråd (södra)

Specialpedagogiskt stöd

åk 1-6	Monica Alin	Elevhälsogrupp
åk 1-6	Karolina Selenius	Elevhälsogrupp
åk 7-9	Camilla Olin	Elevhälsogrupp

Mångprofessionellt stöd

åk 1-5	Janina Andersson Daniela Svebilus Maria Knutsson Emma Sjölund	Facklig representant
åk 6-9	Melissa Winarto Victor Lundén Kathi Salokoski	Läsprojekt Lek och rörelse Hem och skola

Studio

Norra	Jesper Fogelholm	Elevråd (norra)
Södra	Henrik Löthman	Åland 100 år

Förberedande undervisning

Lena Torrkulla-Hannus Sonja Borenius-Klintberg	Biblioteksgrupp
---	-----------------

Studiehandledare

Camilla Karlström	Elevhälsogrupp
-------------------	----------------

Bilaga 2 – Strandnäs skolas förväntansdokument

Strandnäs skolas förväntningar

Vi förväntar oss att du som elev...

- kommer utvilad och i tid till skolan
- äter frukost före skoldagen
- har läxorna gjorda och allt skolmaterial med
- vid sjukdom själv tar ansvar för att bli uppdaterad om läxor och prov (from åk 5)
- äter skolans mat
- har en positiv attityd till skolan och skolarbetet
- följer skolans regler
- tar ansvar för dina egna, andras och skolans saker
- tar tillvara den hjälp du får
- att du hjälper till att skapa en positiv stämning på skolan

Vi förväntar oss att du som förälder...

- ser till att ditt barn är utvilat och har ätit frukost före skoldagen
- att barnets läxor är gjorda och att barnens skolmaterial är med
- har en positiv attityd till skolan och skolarbetet
- visar intresse för skolan
- sköter uppfostran, sätter gränser och stöder barnets uppväxt
- hjälper barnet att ta eget ansvar för skolarbetet
- tar del av informationen som skolan ger via Fronter, WILMA, skoldagboken eller allmänna utskick
- håller god kontakt med barnets lärare och informerar om sådant som är viktigt för att vi skall kunna möta barnet på rätt sätt
- tar kontakt med skolan om du är missnöjd och ser till att vi tydligt får veta vad du tycker är fel
- så långt som möjligt undviker att ta ledigt för ditt barn under skoltid
- tar ansvar för barnets skolgång vid ledigheter samt vid frånvaro pga sjukdom
- har ett gott samarbete med skolan, lärarna och klassens övriga föräldrar
- deltar i utvecklingssamtal och andra möten på skolan

Som förälder kan du förvänta dig att vi ...

- har en positiv elevsyn, behandlar alla lika och med respekt
- strävar till hög kvalitet på undervisningen som följer läroplanen
- i undervisningen beaktar barn med särskilda behov
- aktivt arbetar för en trygg och jämlik skolmiljö
- kontakter er vid behov och är öppna för kommunikation
- håller er informerade om skolan via fronter och WILMA
- ordnar minst ett utvecklingssamtal och ett föräldramöte per läsår
- berättar för eleverna om ämnesplanens innehåll och målsättningar
- serverar en näringsrik lunch

Bilaga 3 - Samarbete med barnomsorgen

Samarbetet mellan barnomsorgen och skolan inleds redan under höstterminen året innan förskolebarnen skall inleda sin grundskola. Då planerar förskolelärarna och skolans lärare kommande besök i skolan. Förskolebarnen besöker skolan och sina fadderelever två gånger under vårterminen.

Överföringssamtal hålls så att övergången skall bli så bra som möjligt. Nedan ser ni ett schema .

Flödesschema

- Rektor kontakter daghemsföreståndarna för att få uppgifter för planeringen av vårens skolbesök. Förskolebarnen besöker årskurs 1.
-lärarna i årskurs 1 planerar besöken inom mars månad.
- Planen för lärarfördelning klar (mars)
- rektor, ledningsgrupp
- Inskrivning v 8 och 9
- bildningskansliet meddelar
- Möte med skolpsykolog, biträdande rektor, specialbarntädgårdslärare (febr.)
- rektor sammankallar
- Specialbarntädgårdsläraren delger skolan överföringsblanketterna inom v12
- Skolbesök 2-3 till antalet
- samarbete mellan klasslärare åk 1- och förskolelärare
- Blivande klasslärare åk 1 besöker förskolorna (april)
- Info till vårdnadshavare om Strandnäs skola (maj)
- kort info, rundvandring
- information om höstens föräldramöte
- rektor, blivande klasslärare, resurspersonal
- Skoldag (förmiddag) v 21-22
- blivande klasslärare bjuder in
- planeras av blivande klasslärare
- Info till vårdnadshavare (september)
- Specialbarntädgårdsläraren uppföljning (oktober)
- specialläraren bjuder in

Överföringsrutiner

1. Specialbarntädgårdsläraren kommer med överföringsblanketterna till rektorn senast inom v 12
2. Skolan går igenom dem och noterar frågetecken
3. Mailar frågetecknen till specialbarntädgårdsläraren
4. Specialbarntädgårdsläraren kommer på möte till skolan för att reda ut frågetecknen
5. Specialbarntädgårdsläraren bokar skilda möten med vissa vårdnadshavare och skolan
6. Skolans lärare kontakter dagisarna angående deras dagisbesök
7. Skolan gör höstens undervisningsgrupper
8. Skolan ordnar föräldramöte för blivande ettornas vårdnadshavare
9. Skolan ordnar miniskoldag

Förutom detta så:

- fortsätter vi vid behov med förberedande möten på dagisarna under året före skolstarten
- ordnar skolan i samråd med dagisarna blivande elevers skolbesök före miniskoldagen
- kommer lärarna och dagispersonalen överens om dagspersonalens vara eller inte vara på lektionerna vid skolbesöken och miniskoldagen
- behöver de blivande eleverna och skol- och daghemspersonalen förberedas på vad som dagen innebär i form av extra stöd vid skolbesöken. Speciellt viktigt med tanke på blivande specialklasselever
- dagispersonalen är välkomna till skolans personalrum för samvaro och kaffe

Överföringsrutinerna bearbetas under höstterminen 2021.

Bilaga 4 – Åtgärdstrappan i Strandnäs skola

Skolans rektor, vice rektor eller klassföreståndare beslutar om att fostrande samtal skall hållas samt på vilken nivå. Tillrättavisningar sker dagligen och är en viktig del av det fostrande arbetet i skolan. Alla lärare kan ge en tillrättavisning samt göra en lektionsanteckning i Wilma.

Nivå 3 Fostrande samtal med rektor

Det fostrande samtalet genomförs av rektor/ vice eller biträdande rektor samt klasslärare och elevens vårdnadshavare.

Skriftlig information om handlingen fås av den lärare som iakttagit att eleven gjort sig skyldig till handlingen eller förseelsen.

Under samtalet diskuteras föregående fostrande samtal och den överenskommelse som gjordes då. Man gör en ny överenskommelse och bestämmer tid för uppföljning.

Klassläraren ringer vårdnadshavaren på förhand och redogör för orsakerna till det fostrande samtalet.

Nivå 2 Fostrande samtal vid upprepade händelser

Det fostrande samtalet genomförs av klassföreståndaren med eleven som gjort sig skyldig till en handling som föranlett samtalet.

Under samtalet diskuteras föregående fostrande samtal samt den överenskommelse som gjordes då. En ny överenskommelse görs samt tid för uppföljning bestäms.

Mallen för fostrande samtal används som samtalsunderlag. Se bilaga.

Klassläraren ringer vårdnadshavare och redogör för orsakerna till det fostrande samtalet.

Samtalet och överenskommelsen med tid för uppföljning noteras i Wilma.

Nivå 1 Fostrande samtal

Det fostrande samtalet genomförs av den lärare som iakttagit händelsen.

Läraren gör en lektionsanteckning i Wilma att ett fostrande samtal har hållits.

Samtalet och den överenskommelse som gjorts noteras i Wilma (lektionsanteckning) och klassföreståndaren informeras.

I vardagen skall vi jobba med vår värdegrund som ledstjärna.
Vi kan alla göra fel och vår syn är att alla får en ny chans varje dag

Färgerna i trappan skall vägleda oss till vad som gäller och vilken konsekvens ens handlingar kommer att få.
När vi pratar om färger i vår skolvardag vägleder vi varandra att göra rätt.